

MÓZES ELSŐ KÖNYVE

19-20. FEJEZET

Sodoma pusztulásáról szól. Az Úr elment Ábrahámhoz, és elmondta neki, hogy Sodoma gonoszsága miatt ki kell öntenie a városra az ítéletét. Ábrahám könyörögni kezdett az Úrhoz Sodomáért, sőt közbenjárt érte, és így szólt: „Ha volna ötven igaz ember Sodomában, akkor elpusztítanád az igazad is a bűnössel?”. Ábrahám abból indult ki, hogy az Úr igazságos – még akkor is, ha az ítéletéről van szó. Isten soha egyetlen cselekedetében sem lehet igazságtalan. Olyan terület ez, amelyen a Sátán folyamatosan támadja az istenképünket: „Vajon a szeretet Istene a pokolra ítél egy olyan embert, aki még soha nem hallott Jézus Krisztusról? Mi van azzal az emberrel ott Afrikában, aki úgy élt, és úgy halt meg, hogy soha életében nem hallott még Jézus Krisztusról? Vajon neki majd örökké a pokolban kell égnie, mert történetesen Afrikában lakott, és soha nem volt alkalma hallani Jézusról?”. Érdekes, hogy az Ige erre nem közvetlenül válaszol, hanem közvetetten: Isten tökéletesen igazságos. Amikor Isten ítél, tökéletesen igazságos ítéletet hoz majd. Ábrahám is ezt mondta az Úrnak, amikor hallott a Sodomára váró ítéletről: „*Vajon az egész föl bírja nem tenne-e igaz ítéletet?*” (18:25). Ábrahám úgy érezte, igazságtalan lenne az igazakat a bűnösökkel együtt megítélni - erre a premisszára épült Ábrahám könyörgése az Úrhoz. Jézus is ezt mondta tanítványainak: „*A világon nyomorúságotok van, de biztatok: én legyőztem a világot*” (János 16:33). Az egyháznak mindig is voltak nehézségei, ma pedig, a hetvenes évek derekán, az egyház még mindig komoly üldöztetésnek van kitéve. Romániában például egyre keményebben üldözik a hívőket, és csak az elmúlt pár hétben számos pásztort bebörtönöztek. A keresztényeket Kínában és a Szovjetunióban is üldözik, sőt nemcsak olyan országokban, ahol a kommunista párt van hatalmon, hanem muzulmán országokban is. A kommunizmus tehát nem a kereszténység egyetlen ellensége – talán épp az iszlámot tekinthetjük a legnagyobb ellenségének. A muzulmán országokban ugyanis halállal büntetendő az, aki egy muzulmán vallását az Úrhoz térít. A világ mindig is üldözte az egyházat. Péter első levelében is ezt olvashatjuk: „*Szeretteim! A szenvedés tüze miatt, amely megpróbáltatásul támadt közöttetek, ne háborogjatok úgy, mint valami meglepő dolog érne titeket*” (4:12). Sőt, ha szeret benneteket a világ, vizsgáljátok meg, hol álltok! Ha viszont gyűlöl benneteket a világ, ne ijedjete meg - mondja Jézus-, mert engem is gyűlölt, és nem nagyobb a szolga az uránál. Az egyház üldöztetése a világból fakad, de az egyre közelebbi nagy nyomorúság időszakában Isten kiönti majd ítéletét a. Az akkor lezajló események azonban nem érintik az egyházat, mert Isten mindig igazságosan ítél, és ha akad 50 igaz, akkor az Úr már megkegyelmez, mint ahogy azt a 18. fejezetben is mondta Ábrahámnak Sodomáról. Ábrahám végül addig könyörgött, amíg 10 igaz ember is elegendő volt: Isten megígérte, hogy megkegyelmez Sodomának, ha akad ott 10 igaz ember.

Ahogy azonban végigolvassuk a 19. fejezetet, látni fogjuk, hogy amikor a két angyal elment Sodomába, még 10 igaz embert sem talált. Az egyedüli valóban igaz ember a városban Lót volt, még családja sem bizonyult igaznak. De Isten az ő irgalmában vele együtt családját is kimenekítette Sodomából. Az Újszövetségben kétszer szerepel ez az utolsó idők példajaként – először Jézus, majd pedig Péter is erre hivatkozik. Jézus ezt mondja: *„Éppen úgy lesz, mint ahogy Lót napjaiban történt: ettek, ittak, adtak, vettek, ültettek, építettek, de amely napon Lót kiment Sodomából, tűz és kénkö esett az égből, és elpusztított mindenkit. Ugyanígy lesz azon a napon is, amelyen az Emberfia megjelenik”* (Lukács 17:28-29). Jézus kihangsúlyozza, hogy Isten csak azután öntötte ki a városra ítéletét, hogy Lót elmenekült. Péter pedig arra mutat rá, hogy Isten tudja, hogyan mentse meg az igazat, miközben a bűnösöket megőrzi az ítélet napjára. Isten tehát az igaz Lótot is előbb kimenekítette a városból – az igaz Lótot, akit annyira bántott mindaz, amit maga körül látott. Ha tehát Ábrahám érvelését vesszük alapul – vajon az egész föld bírása nem lenne-e igaz ítéletet –, felmerül a kérdés: vajon Isten az egyházára is kiönti majd az utolsó időkben az ítéletét a bűnös világgal együtt? Nem! És ahogy Isten Lótot is kimenekítette a városból, úgy menekíti majd ki az egyházát is a világból, mielőtt kiönti a világra haragját, és beköszönt a nagy nyomorúság időszaka. Egyszerűen azt látjuk azt Igében, hogy Isten ezt az elvet követi, amikor ítél.

19. fejezet: *„A két angyal estére Sodomába érkezett, Lót pedig éppen Sodoma kapujában ült. Amint meglátta őket Lót, fölkel, elájuk ment, és arccal a földre borult”* (1. vers). A vendégszeretet rendkívül fontos szerepet játszott abban a kultúrában. Lót a város kapujában ült – érdekes, hogy abban a társadalomban a nők végezték el a munka legjavát. A nők szántottak, a nők vetettek, sőt ők is aratták le a termést, amíg a férfiak a város kapujában üldögéltek, és az időjárásról csevegtek. Ne feledjük azonban, hogy aki a város kapujában ülhetett, fontos embernek számított, hiszen akkortájt minden ítéletet a város kapujában hoztak. Ha konfliktus támadt két ember között, a vének elé járultak - az idősebb férfiak elé, akik ott ültek a város kapujában-, és a vének hoztak ítéletet az adott kérdésben. A város kapujában ülni nagy megtiszteltetésnek és kiváltságnak számított. Lót tehát, aki éppen a város kapujában ült, látta közeledni a két férfit, és meghajolt előttük, ahogy az abban a kultúrában szokás volt. *„Ezt mondta: Térjete be, Uraim, szolgátok házába, töltsétek itt az éjszakát, mossátok meg a lábatokat! Reggel majd fölkelhettek, és utatokra indulhattok. De ők azt felelték: Nem, hanem itt a szabadban töltjük az éjszakát”* (2. vers). Lót azonban jól ismerte a városban uralkodó állapotokat, és jól tudta, milyen veszélyek leselkednek rájuk, így tovább erősködött, hogy mégiscsak térjenek be hozzá. *„Mivel azonban nagyon unszolta őket, betértek hozzá, bementek a házba. Ő pedig lakomát készített nekik, kovásztalan kenyeret süttetett, és ettek”* (3. vers). *„Lefekvés előtt a város férfiai, a sodomaiak, körülvették a házat, ifjak és öregek, az egész nép kivétel nélkül. Bekiáltottak Lótnak, és azt mondták neki: Hol vannak azok a férfiak, akik hozzád jöttek éjszakára? Hozd ki őket hozzánk, hadd ismerjük őket”* (4-5. vers). Az „ismerjük”

kifejezés ebben az esetben egy bensőséges, szexuális kapcsolatra utalt. *„Lót kiment hozzájuk az ajtó elé, de az ajtót bezárta maga mögött, és ezt mondta: Ugyan, barátaim, ne tegyetek rosszat! Van két leányom, akiknek még nem volt dolguk férfival, kihozom hozzátok, és tegyetek velük, amit jónak láttok. De ezekkel az emberekkel ne tegyetek semmit, mivel hajlékom oltalma alatt vannak!”* (6-8. vers).

Mindez először is azt mutatja, milyen kevésre tartották a nőket abban az adott kultúrában. Lót hajlandó lett volna átadni két lányát a tömegnek! Hajlandó lett volna feláldozni szüzességüket, sőt hajlandó volt átengedni őket nekik, hogy azt tegyék velük, amit csak szeretnének. Lót feláldozta volna két lányát, hogy megvédjen két idegent. Abban a kultúrában, ha valakinél vendégeskedtek, a házigazda felelősséget vállalt vendégei épségéért és jólétéért. Ebben az ígérésben nyilvánvalóvá válik, milyen kevésre tartották a nőket abban a kultúrában, mint ahogy számos primitívebb nép körében is. Ti hölgyek, legyetek hálásak Jézus Krisztusért és a kereszténységért, mert Jézusnak köszönhetően kezdték megbecsülni a nőket a társadalomban. A kereszténységnek köszönhetően a nők felemelkedhettek, és elfoglalhatták az őket megillető helyet a társadalomban – nem mint szolgálók, akik a férfiaknál alacsonyabb rendűek, hanem mint a férfikkal egyenrangú felek. Ezt a változást azonban csak azokban a társadalmakban találjuk meg, ahová eljutott az evangélium és maga a kereszténység. Ahová azonban nem jutott el, a nőket mind a mai napig alacsonyabb rendű lényekként kezelik - erre történelmi tanulmányainkból is biztosan emlékezünk. A görögöknél például – pedig róluk mindig úgy beszélünk, mint egy csodálatos, fejlett kultúráról -, a nőket nem tartották túl nagy becsben. Kiváltképpen érvényes volt ez a feleségekre, akik mindössze egy lépcsőfokkal álltak a rabszolgák felett. Jézus Krisztus evangéliuma azonban kijelenti, hogy nincs többé különbség férfi és nő, szabad és szolga között, mert Jézusban mindannyian egyenlők vagyunk!

A fent említett ígérés másodsorban azt mutatja, hogy még maga Lót erkölcsi értékeit és meggyőződéseit is beszennyezte a sodomai élet. El sem tudom képzelni, hogyan is élhetne valaki egy ilyen mélységesen bűnös környezetben úgy, hogy az semmiféle hatást ne gyakoroljon rá! Napjainkban is, ebben a korban és ebben a világban, ránk is állandó, erős nyomás nehezedik, hogy toleráljuk a gonoszságot, és fogadjunk el bizonyos perverziókat természetesnek. És ha valaki bármit is mer szólni, például a homoszexualitás ellen, azonnal hatalmas a felháborodás. Sőt beperelnek, és így tovább. Mára odáig fajult a helyzet, hogy az emberek bizonyos értelemben gyávákká váltak, és nem beszélnek arról, amit hisznek. Ha azt mernéd mondani Amerikában az egyik órán az egyetemen, hogy Jézus az egyetlen út az üdvösséghez, kinevetnének, beszűkültnék és bigottnak neveznének. Ha megvallod hited, és azt mondod, hiszel egy erkölcsösebb, igazabb életmódban, kigúnyolnak, viktoriánusnak neveznek, és kijelentik rólad, hogy sikeresen leragadtál a múltban. Bizony nehéz egy romlott társadalomban élni anélkül, hogy az valamiféle hatást ne gyakoroljon ránk: mi pedig inkább nem emeljük fel hangunkat

abban a kérdésben, amiben fel kéne, mert úgy érezzük, akkor veszélybe kerülnénk. Lót erkölcsi értékei is megváltoztak, olyannyira, hogy hajlandó lett volna leányait átadni a csőcseléknek, hogy megerősokolják őket. Nem nemes gesztus volt ez Lót részéről az idegenek felé – sokkal inkább arról tanúskodott, milyen szörnyű hatással volt rá a sodomai élet. Lót maga döntött úgy, hogy azon a területen telepedik le, és egészen Sodomáig sátorozott – ez volt a kezdet. Most pedig már háza is van Sodoma városában. Veszélyes dolog egészen a világ széléig sátorozni! Az Igében érdekes dolgot olvasunk: „*Boldog ember az, aki nem jár a bűnösök tanácsa szerint, nem áll a vétkesek útjára, és nem ül a csúfolódók székére*” (Zsolt. 1:1) - ebben egy folyamat rajzolódik ki előttünk. Először csak hallgatja az ember a bűnösöket, majd hirtelen azon kapja magát, hogy ott álldogál velük, hamarosan pedig már közjük is ül. Lót esetében is ez történt: egészen Sodomáig sátorozott, majd beköltözött Sodomába, ez pedig hatással volt életére és értékrendjére is: felajánlja leányait a csőcseléknek.

A tömeget azonban nem Lót leányai érdekelték, hanem a két férfi, akik Lótnál vendégeskedtek. Lót kérlelte őket, hogy ne tegyék ezt vele – a két férfi az ő vendége, így a védelme alatt áll. „*De azok így feleltek: Menj innen! És azt mondták: Ő az egyetlen jövevény köztünk, és ő akar törvényt szabni? Még jobban elbánunk veled, mint velük! Szorongatni kezdték magát Lótot, és már majdnem betörték az ajtót. De azok a férfiak (vagyis az angyalok) kinyújtották a kezüket, behúzták Lótot magukhoz a házba, és bezárták az ajtót. Az emberek apraját-nagyját pedig, akik a ház ajtaja előtt voltak, vaksággal verték meg, úgyhogy nem tudták megtalálni az ajtót*” (8-11. vers). „*Akkor ezt kérdezték a férfiak Lóttól: Ki van még itt hozzád tartozó? Vődet, fiaidat és leányaidat, meg mindenedet, ami a tied a városban, vidd el erről a helyről! Mert mi el fogjuk pusztítani ezt a helyet, mivel eljutott az Úrhoz az a nagy jajkiáltás, amelyet okoztak. Az Úr azért küldött bennünket, hogy elpusztítsuk a várost. Lót tehát kiment, és beszélt a vőivel, akik a leányait el akarták venni, és ezt mondta: Keljetek föl, menjetek ki erről a helyről, mert az Úr el fogja pusztítani ezt a várost. De a vőinek úgy tűnt, hogy csak tréfál*” (12-14. vers). Bár Lótra is hatással volt Sodoma romlottsága, az Ige arról is tanúskodik, hogy Lót igaz ember volt. Péter ezt írja: „*Viszont az igaz Lótót megszabadította, aki szenvedett az elvetemültek kicsapongó viselkedésétől. Mert ennek az embernek az igaz lelke napról napra gyötrődött közöttük gonosz cselekedeteiket látva és hallva*” (2Péter 2:7-8). Bár Lót az Ábrahámmal töltött évek alatt kellően megerősödött ahhoz, hogy ellenálljon a gonoszságnak, Lótnak mégis a családjába került, hogy annakidején a velejéig romlott Sodomát választotta lakóhelyül. Gyermekai is erkölcsileg romlottá váltak.

Az emberek nagy előszeretettel mondogatják, hogy nekik ugyan nincs szükségük a kereszténységre, hiszen az csak egy mankó, nekik pedig megvan a saját életfelfogásuk, amely szerint élnek. Emlékszem, hogy egyik este egy olyan férfival beszélgettem, aki vízvezetékyszerelőként dolgozott. Kemény legény volt, és egyre csak azt hajtogatta: „Nincs szükségem mankókra! A kereszténység pedig

egy mankó!”. Állandóan azt ismételte, hogy ő önálló, megvan a maga életfelfogása, és egyedül is boldogul, miközben nagyokat húzott a flaskájából. Ismertem a férfi fiait is - mindhárman elkezdtek drogozni. Teljesen tönkretette az életüket a kábítószer. Az apának lehet, hogy elég volt az életfilozófiája és az alkohol, hogy valamilyen szinten életben maradjon, a fiai azonban tönkretették magukat. Hányszor mondják az emberek: „Erős vagyok, mindent kibírok!”. De mondjuk csak ki: ha nem mutatsz erős lelki példát a családban, a gyermekeid nem tudnak majd ellenállni a társadalom nyomásainak, ezzel pedig saját gyermekeidet áldozod fel romlott világunk oltárán! Lehet, hogy neked van egy életfelfogásod, ami segít megállni, de a gyermekeidnek, akikre minden nap hatalmas nyomás nehezedik, többre van szükségük egy életfelfogásnál – a Szentlélek erejére az életükben. Így hát az ő érdekükben állítsd helyre a kapcsolatodat Istennel, és mutass erőteljes példát gyermekeidnek, különben elvesznek! Lót meg tudott állni, gyermekei azonban már nem. Lót elment vóihez, és figyelmeztette őket, hogy hagyják el a várost, mert azt hamarosan elpusztítja Isten, ők azonban csak gúnyolták őt. Lót pedig elveszítette a családját.

„Amikor hajnalodott, így sürgették az angyalok Lótot: Kelj föl, fogd a feleségedet és az itt lévő két leányodat, hogy el ne pusztulj a város bűne miatt!” (15. vers). „És amikor tétovázott” – még maga Lót is tétovázott, hogy elhagyja-e a várost – „megragadták a férfiak a kezét, meg a feleségének és két leányának a kezét, mert az Úr megszánta őt. Kivitték, és ott hagyták a városon kívül” (16. vers). „Amikor vitték őket kifelé, ezt mondták: Mentsd az életedet! Ne nézz hátra, és ne állj meg sehol a környéken! A hegyre menekülj, különben elpusztulsz!” (17. vers). „Ne nézz hátra” – ez a kifejezés úgy is fordítható, hogy „ne maradj le”, illetve „ne fordulj vissza”. „De Lót azt mondta nekik, ne oda, Uram!” (18. vers) – tökéletes példája ez azoknak, akik így imádkoznak: Uram, ne a te akaratod legyen meg, hanem az enyém. Milyen következetlen tud lenni a szóhasználatunk! „Ne oda, Uram!” – álljunk csak meg egy szóra! Az „Úr” egy rang, Lót pedig a következő versben az Úr szolgájának nevezi magát. Közben viszont saját *urával* vitatkozik! Pedig az ember nem vitatkozhat az Urával! Ha ő valóban az Urad, akkor azt teszed, amit mond. Ha azt teszed, amit mond, valóban az urad, ha viszont nem teszed meg, amit neked parancsol, nem az urad. Nem számít, mennyit hajtogatod, hogy „uram, uram!”. Ha nem teszed, amit mond, akkor nem is igazán az urad. Jézus is felteszi a kérdést: „Miért mondjátok nekem: Uram, Uram, ha nem teszitek, amit mondok?” (Lukács 6:46). Lót tehát következetlen: azt az utasítást kapja, hogy családjával meneküljön a hegyekbe, ő azonban vitába száll Urával: „Ha már kegyelmes voltál szolgádhoz, és olyan nagy szeretettel bánysz velem, hogy meg akarod tartani az életemet, akkor ne kelljen a hegyre menekülnöm, mert utolér a veszedelem és meghalok” (19. vers). Lót felismeri, hogy Isten azért menekíti ki a városból, mert el fogja azt pusztítani, abban azonban mintha nem bízna, hogy Isten a hegyen is meg tudja őrizni az életét. „Itt van a közelben ez a kis város, hadd fussak oda! Bár kicsi, hadd meneküljek oda, hogy életben maradjak!” (20. vers). „Ebben a dologban is engedek neked – felelte. Nem pusztítom el azt a várost, amelyről beszéltél. De

sietve menekülj oda, mert semmit sem tudok tenni, amíg oda nem érsz. – Ezért hívják azt a várost Cóarnak” (21-22. vers) – ami kicsit jelent. Isten mindaddig visszatartotta az ítéletét, amíg Lót biztonságban nem tudta. A földre ma is ítélet vár, addig azonban nem önti majd ki Isten az ítéletét, amíg az egyházát biztonságba nem helyezte.

„A nap éppen fölkel, amikor Lót Cóárba ért. Az Úr pedig kénköves tüzes esőt bocsátott Sodomára és Gomorára, az Úrtól, az égből. Így pusztította el azokat a városokat és azt az egész környéket, a városok egész lakosságát, sőt a föld növényzetét is” (23-25. vers). A pusztítás vulkanikus tevékenység nyomán is történhetett, léteznek ugyanis bizonyítékok vulkánkitörésekre azon a területen. A Holt-tenger déli partján, annak is a nyugati oldalán, áll egy sóhegy, ami mintegy 250 méter magas, és körülbelül 7,5 kilométer hosszú. A hegy nem abból a sóból áll, amit az ember a főzéshez használ, hanem ez esetben kálium-nitrátról, vagyis salétromról van szó. Azon a területen hatalmas sóhegyeket találunk, amelyeket nem magyarázhatunk a lassú üledékképződés folyamatával, hanem csak valamiféle vulkanikus jellegű kitörésekkel. Ha például a kálium-nitrátot összekeverjük kálium-permanganáttal, már csak egy kis glicerint hiányzik, és lángol is minden! Ne feledjük, hogy ez a terület tele van kálium-nitráttal, és kálium-permanganáttal, sőt jelentős aszfaltkészleteket is találunk a környéken. Josephus a Holt-tenger területe helyett az Aszfalt-tenger területének nevezi azt a környéket épp a jelentős aszfaltkészletek miatt. Semmi másra nem volt tehát szükség, csak egy szikrára a mennyből, hogy beinduljon a láncreakció. És akkor egy csapásra az egész völgy egy kemencévé, és bugyogó üstté változott. Isten kiöntötte az ítéletét ezekre a városokra, és elpusztultak. *„Mögötte menő felesége azonban hátratekintett, és sóbálvánnyá lett”* (26. vers). A „hátratekintett” helyén az eredetiben szereplő kifejezést úgy is fordíthatnánk, hogy „lemaradt”, vagy „visszafordult”. Ahogy Lót felesége visszanézett Sodoma felé, a bugyogó só elkapta őt, betemette, és sóbálvánnyá lett. Azon a területen sok sóbálványt láthat az ember – közülük többet is neveztek már Lót feleségének. Egyes sóbálványokra még ma is úgy mutatnak az idegenvezetők, mint Lót feleségére.

A Holt-tenger legdélebbi csücskében, az utolsó 15 kilométeren körülbelül 5 méter mély csupán a víz, sőt talán mára már annál is sekélyebb ez a rész. Több bibliatudós is úgy gondolja, hogy Sodoma városa tulajdonképpen a Holt-tenger déli csücskében fekszik a víz alatt. A Holt-tenger nyugati partja mintegy 10 kilométer hosszú és 3 kilométer széles, a víz mélysége pedig azon a részen körülbelül 400 méter. Mivel azonban a Jordán folyó a Holt-tengerbe torkollik, sok-sok éven át rakódott le a tóban a hordalék. Ennek eredményeként a tómeder egyre inkább feltöltődött, így a víz szintje is emelkedni kényszerült – a tó pedig kilépett medréből, és elöltötte a déli területeket mintegy 10 négyzetmérföldnyi területen. Mindez már jóval Sodoma és Gomora pusztulása után következett be, így több bibliatudós is azt feltételezi, hogy Sodoma és Gomora maradványai a mai Holt-tenger déli csücskében fekszenek a tó mélyén. Tudjuk, hogy azon a területen is sok hordalék rakódott le nálunk Amerikában, ahol a Colorado

folyó a Mead-tóba torkollik. Olyannyira, hogy ez mára komoly problémává fajult, a tó ugyanis egyre kevesebb vizet tud felfogni, ahogy a tófenéken egyre gyűlik az iszap és a hordalék. Ily módon szinte spontán gát van kialakulófélben a Mead-tó északi oldalán. Ne feledjük, hogy a Jordán folyó igencsak iszapos, így valóban lehetséges, hogy annyi hordalékot juttatott a Holt-tengerbe, hogy a tó megáradt, és elöntötte a déli területeket, maga alá temetve Sodoma és Gomora városát. Az elmúlt tíz évben azonban felfedeztek 5 várost a Holt-tenger délkeleti partján, így most a legújabb feltételezések szerint talán ezen 5 város között volt Sodoma és Gomora is. Nem lehetünk benne biztosak, de talán nem is számít ez igazán. A lényeg az, hogy léteznek bizonyítékok vulkanikus tevékenységre ebben a térségben, vagyis vannak bizonyítékok arra, hogy Isten elpusztította ezeket a városokat, ahogy kénköves tüzes esőt bocsátott rájuk.

„Reggel fölkelte Ábrahám, hogy arra a helyre menjen, ahol az Úr színe előtt állt. Odatekintett Sodoma és Gomora felé, meg annak az egész környéknek a földje felé, és látta, hogy már csak füst szállt a föld felett, mint az olvasztókemence füstje” (27-28. vers). Ábrahám Hebrónban lakott, amely a Holt-tengertől nyugatra fekszik. Ha jobban megnézzük, Hebrón nem is fekszik olyan messze a Holt-tengertől – mintegy 3-5 kilométerre csupán légvonalban. Ábrahám látta, ahogy felszáll a füst arról a területről, mint egy hatalmas olvasztókemencéből. *„De amikor Isten elpusztította annak a környéknek a városait, nem feledkezett meg Isten Ábrahámról, és kivezette Lótot a pusztulásból, amikor elpusztította azokat a városokat, ahol Lót lakott”* (29. vers). Mintha azt mondaná itt az Ige, hogy Isten Ábrahám miatt mentette meg Lótot, és persze maga Lót miatt is. Az Újszövetségben Jézus ismét ezt a példát említi, amikor kijelenti, hogy újra eljön, majd hozzáteszi: *„Emlékezzetek Lót feleségére! Aki meg akarja tartani az életét, elveszti, aki pedig elveszti, megtartja azt”* (Lukács 32-33. vers). Lót felesége kapaszkodott régi, világi életébe. Visszafordult, megpróbálta megmenteni, így elvesztette életét. Jézus tehát figyelmeztet bennünket, hogy emlékezzünk Lót feleségére! Ha minden erőddel azon vagy, hogy megtartsd életed, csak belerokkansz, de aki elveszíti az életét Jézusért, megmenti azt. Jézus, Péter, sőt Júdás is utal tehát erre az eseményre. Júdás levelében ezt olvashatjuk: *„Ugyanígy Sodoma és Gomora, meg a körülöttük levő városok, amelyek ezekhez hasonló módon paráználkodtak, és idegen test utáni kívánság hajtotta őket, példáulul szolgálnak, amikor az örök tűz büntetését szenvedik”* (7. vers).

„Lót fölment Córából” – korábban engedélyt kért, hogy Cóárban maradjon, de amikor látta, ahogy Isten kiönti ítéletét Sodomára és Gomorára, félelem fogta el. Elhagyta ezért Cóárt, és oda ment, ahová eredetileg is tanácsolták neki – a hegyekbe. *„Lót fölment Córából, és letelepedett két leányával együtt a hegyen, mert félt Cóárban lakni. Egy barlangban lakott két leányával együtt”* (30. vers). A továbbiakban látni fogjuk a két megmentett lány erkölcsi romlottságát. *„Egyszer a nagyobbik leánya ezt mondta a kisebbiknek: Apánk öreg, és nincs ezen a földön férfi, aki hozzánk bejönne az egész föld szokása szerint”* – mintha azt gondolták volna, hogy az egész föld elpusztult – *„Gyere, itassuk le apánkat borral,*

háljunk vele, és támasszunk apánktól utódot. Leitatták tehát az apjukat borral még azon az éjszakán, és bement a nagyobbik, és az apjával hált. Lót pedig mit sem tudott leánya lefekvéséről és fölkeléséről. Másnap azt mondta a nagyobbik a kisebbiknek: A múlt éjjel én háltam az apámmal. Itassuk le borral ma éjjel is, és menj be te, hálj vele, hogy utódot támasszunk apánktól. Azon az éjszakán is leitatták az apjukat borral, és a kisebbik is vele hált. Lót pedig mit sem tudott leánya lefekvéséről és fölkeléséről. Így esett teherbe Lót mindkét leánya az apjától. A nagyobbik fiút szült, és Moábnak nevezte el. Ő a mai Moáb ősatyja” (31-37. vers) – vagyis a moábiak ősatyja. „A kisebbik is fiút szült és Ben-Aminak nevezte el. Ő a mai Ammón fiainak az ősatyja” (38. vers). Az ammóniak és a moábiak tehát Lót leszármazottai voltak – Lót tudtán kívül létesítettek vele leányai szexuális kapcsolatot. Itt megint csak láthatjuk az erkölcsi romlottságot, illetve azt, milyen hatással volt ez Lót családjára. Egy romlott társadalomnak bizony ilyen hatása van az emberre. Rendkívül nehéz úgy élni benne, hogy az valamilyen szinten ne hasson az emberre.

Ezen a ponton elhagyjuk Lótot. Látjuk, hogy néhány nép ősatyja – a moábiak és az ammóniaké -, és érdekes, hogy a moábiak éppen ezt a területet, a hegyvidéki területet örökölték a Holt-tengertől keletre. Az ammóniak északabbra vándoroltak, ahol ugyanazon a hegyláncon, de a moábiak területétől északra, fontos néppé nőttek ki magukat. Ruth is Moábból érkezett – tudjuk, hogy Ruth is szerepel Jézus vérvonalában. Ez a két nép tehát Lót leszármazottja, Lót két lányán keresztül.

20. fejezet: *„Azután elindult onnan Ábrahám a Délvidék felé, letelepedett Kádés és Súr között, és jövevényként élt Gerárban” (1. vers). Ábrahám tehát Hebrónban lakott, de még mindig nomád életet élt. Ha valaki ellátogat Izraelbe, találkozhat a beduinokkal, akik ma is sátrakban laknak és nomádként élnek: egy időre letelepednek egy bizonyos területen, majd összepakolnak, és továbbvándorolnak. Ábrahám is sátorban lakott, mint egy beduin, mint egy jövevény átutazóban - nem volt háza. Érdekes, hogy míg Lót igyekezett letelepedni egy városban, Ábrahám tudatosította, hogy ő csak átutazó a földön, „mert várta azt a várost, amelynek szilárd alapja van, amelynek tervezője és alkotója az Isten” (Zsidók 11:10). Ábrahám tehát a filiszteusok földjére vándorolt, hiszen Gerár már a filiszteusok földjén feküdt. „Ábrahám azt mondta Sáráról, a feleségéről, hogy a húga, ezért Abimelek, Gerár királya érte küldött, és elvitette Sárát” (2. vers). Immáron második alkalommal történik ez Ábráhámmal. Ábrahám ezt tette akkor is, amikor Sárával Egyiptomban éltek egy ideig. Az egyiptomi fáraó meg is fedtte őt azért, amit tett. Most viszont Ábrahám ugyanezt megismétli. Mindenképpen elárul ez nekünk valamit Sáráról, hiszen ezen a ponton körülbelül 90 éves lehetett, de még mindig megőrizte szépségét! Ó, bárcsak tudnánk, milyen krémeket használt! Valószínűleg egy vagyont kereshetnénk ezzel a tudással! Sára még mindig olyan gyönyörű, hogy Ábrahám megint attól fél, megölik őt, csak hogy elvehessék tőle feleségét. Ezért ismét arra utasítja Sárát, mondja azt, hogy Ábrahám húga, nehogy megöljék Ábráhamot.*

„Isten azonban eljött Abimelekhez éjjel, álmában, és azt mondta neki: Meg fogsz halni az asszony miatt, akit elvittél, mert férjes asszony” (3. vers). „Abimelek azonban még nem közeledett hozzá, és azt mondta Uram, az igaz népet is megöled?” (4. vers). „Hiszen ő mondta nekem, hogy a húga, az asszony meg azt mondta róla, hogy a bátyja! Én tiszta szívvel és ártatlan kézzel tettem ezt” (5. vers) – úgy tűnik, Isten valamiféle csapással sújtotta őt, ami egyenlő volt a biztos halállal. Isten kerek-perec kijelenti Abimeleknek, hogy meg fog halni, mert olyan valaki van a háremében, aki egy másik férfi felesége. Abimelek azonban ártatlannak vallja magát, és azzal mentegetőzik, hogy honnan is tudhatta volna, amikor Ábrahám váltig állította, hogy Sára a húga. „Akkor ezt mondta neki álmában az Isten: Én is tudom, hogy tiszta szívvel tetted ezt. Ezért óvtalak magam is attól, hogy vétkezzél ellenem, ezért nem engedtem, hogy érintsd őt” (6. vers). Isten tehát munkálkodott a színpaloták mögött, és nem engedte, hogy Abimelek érintse Sárát. „Most tehát add vissza annak az embernek a feleségét, mert próféta ő, és imádkozik érted, hogy életben maradj. Ha azonban nem adod vissza, tudd meg, hogy meg kell halnod neked és minden hozzád tartozónak! Fölkelt azért Abimelek reggel, hívatta valamennyi szolgáját, és elbeszélte nekik mindezt. Az emberek nagyon megijedtek. Ekkor hívatta Abimelek Ábrahámot, és ezt mondta neki: Mit tettél velünk? Mit vétettem ellened, hogy ilyen nagy vétkekbe akartál belevinni engem és országomat? Olyan dolgokat tettél velem, amilyeneket nem szabad tenni” (7-9. vers). Abimelek tehát kérdőre vonja Ábrahámot, Isten emberét: „Miért tettél velem ilyen szörnyűséget? Mit ártottam én neked? Az Ige úgy emlegeti Ábrahámot mint minden hívő atyját. Az Igében mindvégig ő az iskolapéldája azoknak, akik hisznek Istennek, és az Ő Igéjének, mert „Ábrahám hitt az Úrnak, aki ezért igaznak fogadta el őt” (1Mózes 15:6).

Nagyon tetszik nekem, hogy a Biblia ennyire őszinte, és egyáltalán nem tesz úgy, mintha Ábrahám hite tökéletes lett volna. Még azokról az esetekről is beszámol, amelyekben Ábrahám hitetlenkedett: „Sára a húgom” – ez nem Istenbe vetett hitét mutatja, hanem hitetlenségét. Engem ez vigasztal. Ha viszont Ábrahám hite teljességgel tökéletes lett volna, elkeserednék, hogy esélyem sincs. Ha Ábrahám mindenben tökéletes lenne, azt gondolnám, nem meglepő, hogy Isten úgy megáldotta, hiszen tökéletes! Isten bizonyosan megáldja a tökéletes embereket! Ábrahám azonban egyáltalán nem volt tökéletes, bár az Ige azok iskolapéldájaként említi, akik hisznek Istenben. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy Isten még azt a picit hitet is megáldja, amim van - Isten engem is megáld, pedig én is tökéletlen vagyok. Vagyis ez nem azt jelenti, hogy mindig minden helyzetben hitemnek tökéletesnek, rendíthetetlennek és sziklaszilárdnak kell lennie – soha nem inogva meg, soha nem kételkedve, soha nem félve, soha nem kérdezve. Azt viszont jelenti, hogy Isten meg tud, és meg is fog áldani, egyszerűen azért, mert őbenne bízom, még akkor is, ha bizonyos helyzetekben elbotlok és hitetlenkedek. Sok olyan megpróbáltatás van, amiben elbukom. Isten sok olyan próbát hozott már az életembe, amelyeken elbuktam – elégtelent kaptam Isten vizsgáján. De Ő megengedte, hogy újra letegyem a vizsgát. Egyes vizsgákon akár kétszer, háromszor is megbuktam,

mielőtt sikerült letennem őket. Isten igenis kegyelmes, Isten igenis türelmes, és Ábrahám, minden hívő atyja, olyan ember, akinek nagy hite volt Istenben, ezért ismerik nevét oly sokan, bár hite nem volt tökéletes. Ebben az esetben is hazudik a királynak Sárát illetően, mert fél. Kétszer is elhozta hitének ezt a próbáját Isten az életébe, Ábrahám pedig mindkétszer megbukott. De a tágabb értelemben vett hitpróbákon kiválóan teljesített! Hát nem érdekes, hogy bizonyos dolgokban olyan hatalmas tud lenni a hitünk, más dolgokban pedig egy szempillantás alatt a földre dőngölnek minket? Ez alapján felismerhetjük, hogy még a hitünk is ajándék Istentől, így még ezzel sem büszkélkedhetünk sajátunkként.

A király tehát megfeddi Ábrahámot: „Mit tettél? Mit vétettem ellened, hogy ezt teszed velem? Miért mondtad, hogy a húgod?”. *„Ábrahám azt felelte: Azt gondoltam, hogy nincs istenfélelem ezen a helyen, és megölnék a feleségemért. De valóban húgom is ő, az apám leánya, csak nem az anyám leánya, így lett a feleségem”* (11-12. vers) – Sára tehát féltestvére volt Ábrahámnak. *„Amikor vándorútra indított engem Isten apám házából, ezt kértem tőle: Azzal mutasd meg szeretetedet irántam, hogy bárhová megyünk, mindenütt azt mondd rólam, hogy a bátyád vagyok! Akkor vett Abimelek juhokat és ökröket, szolgálókat és szolgálókat, és Ábrahámnak adta, Sárát, a feleségét pedig visszaküldte hozzá, és ezt mondta Abimelek: Itt van előtted az országom, lakj ott, ahol jónak látod. Sárahoz pedig így szólt: Íme, ezer ezüstöt adtam bátyádnak, ez felment téged mindazok előtt, akik veled vannak, mert így minden tekintetben igazolva vagy. Ábrahám pedig imádkozott Istenhez, és meggyógyította Isten Abimeleket, feleségét és szolgálóit, úgyhogy ismét szülhettek. Mert az Úr meddővé tett minden nőt Abimelek házában Sárának, Ábrahám feleségének az esete miatt”* (13-18. vers). Sára valószínűleg sok ideje volt már Abimelek háremében, amikor meglátogatta a királyt álmában az Isten. Abimelek azonban egy ujjal sem érintette Sárát.